

De Amsterdamse bomenconsulent Hans Kaljee is een groot iepenliefhebber en in Nederland een belangrijke *Ulmus*-deskundige. De iep is voor Amsterdam een zeer dankbare boom, omdat hij goed groeit op plekken waar de meeste andere boomsoorten niet verder komen dan een kwarrend bestaan.

Auteur: Teije de Haan (Boomkwekerij Lappen)

Ulmus 'Frontier', absoluut uniek in het iepensortiment

Gezien het bovenstaande is het dan ook niet vreemd dat Kaljee ambassadeur is voor een iepensoort: *Ulmus* 'Frontier'. Voor andere bomenliefhebbers is de iep echter slechts een van de vele mogelijke boomsoorten en variëteiten. *Ulmus* 'Frontier' is voor de meeste boomgebruikers niet een boomsoort die direct in het oog springt. Bij nadere beschouwing is het echter een bijzondere en veelbelovende boom.

Lappen, de kwekerij waarvoor ik werk, heeft sinds 2009 een partij *Ulmus* 'Frontier' staan. Enkele jaren daarvoor is bij wijze van proef van meerdere Amerikaanse iepenvariëteiten een tiental exemplaren opgeplant. Op basis van de vertoonde groei en de Amerikaanse omschrijving van een volwassen boom zijn de bomen beoordeeld. De variëteiten die goed bevielen, zijn vervolgens later gepromoveerd tot het opplantprogramma van het bedrijf en als spil in grotere aantallen aangeschaft. *Ulmus* 'Frontier' was daar een van.

Eerlijk gezegd is *Ulmus* 'Frontier' mij de eerste jaren na opplant helemaal niet opgevallen, wat misschien ook niet vreemd is in een kwekerij van 650 ha. *Ulmus* 'Frontier' stond tussen andere Amerikaanse iepen, zoals *Ulmus* 'Pioneer' en *Ulmus* 'Homestead', en viel mij pas later op doordat hij in dikte minder snel groeit dan andere iepen. Daar waar bijvoorbeeld *Ulmus* 'Homestead' al een stamomvang heeft bereikt van 30-35-40 cm, heeft een *Ulmus* 'Frontier' van dezelfde leeftijd een omvang van 'slechts' 20-25 cm. De lengtegroei doet overigens in de jonge jaren niet veel onder voor die van andere iepen. Door hun bijzondere lengte-dikteverhouding maken de jonge boompjes in de kwekerij dan ook een iele indruk. Later trekt dat wel bij en zijn ze wat robuuster.

Ulmus 'Frontier' is wat betreft de opkweek en de benodigde snoeimaatregelen niet anders dan

andere iepen. Het grote verschil is de geringere groeisnelheid. Terwijl sommige andere iepen soms zo snel groeien dat er bijna niet tegen te snoeien valt, is *Frontier* veel gematigder. Daardoor hoeft deze minder ingrijpend gesnoeid te worden. Verder heeft *Frontier* een losse kroon. De takken zijn opwaarts gericht en staan in een hoek van min of meer 45 graden ten opzichte van de doorgaande spil. Bij ons in de kwekerij hangen de uiteinden van de twijgen af, wat de boom een sierlijk uiterlijk geeft. Door de takstand en losse afstaande groei heeft *Ulmus* 'Frontier' geen last van zuigers (zijtakken die de centrale spil overgroeien), zoals je dat bij soorten als *Ulmus* 'Lobel' en *Ulmus* 'Collumella' soms wel ziet. De herfstkleur is rood, en daarmee is *Ulmus* 'Frontier' in onze regio absoluut uniek in het iepensortiment. Veel iepen vertonen een gele herfstkleur; denk bijvoorbeeld aan *Ulmus* 'Clusius', *Ulmus* 'Pioneer' en *Ulmus* 'Dodoens'. Bij *Ulmus* 'Lobel' blijft het blad zelfs tot eind november groen aan de boom hangen. Kortom, een iep met een rode herfstkleur is iets bijzonders. Vanuit Amerika komen foto's naar ons toe waarop een *Ulmus* 'Frontier' is te zien die in zijn geheel en overall tegelijk purperrood verkleurt. Daarbij moet ik een kanttekening plaatsen: tot nu toe laten de bomen bij ons in de kwekerij de herfstkleur in kroondelen zien en niet tegelijkertijd in de hele kroon. Maar ook dat is een prachtig gezicht. *Ulmus* 'Frontier' is een kruising tussen *Ulmus carpinifolia* en *Ulmus parviflora* en is sinds 1990 op de markt. Hij wordt in Amerika door stek vermeerderd en staat dus op eigen wortel. In een ander artikel in deze editie van Boomzorg wordt de dendrologie van de *Frontier* nader omschreven. In eerste instantie was de boom alleen op de Amerikaanse markt te verkrijgen. De laatste jaren is *Ulmus* 'Frontier' in kleine aantallen en kleine maten ook bij een enkele Europese kwe-

Teije de Haan

kerij verkrijgbaar. De groottes die worden toegepast in Amsterdam zijn momenteel bijna niet verkrijgbaar. *Frontier* wordt in Europa (nog) niet op grote schaal gekweekt. De voorraad van bijna 200 stuks *Ulmus* 'Frontier' in de maat 20-25 die Lappen momenteel heeft staan, is dan ook zeer uitzonderlijk. Het overgrote deel van deze voorraad is gereserveerd door Amsterdam voor de Rode Loper. *Ulmus* 'Frontier' is een relatief jonge kruising, dus er kan niet met zekerheid gezegd worden hoe de boom zich op oudere leeftijd gedraagt, simpelweg omdat er nog geen oude bomen van zijn. Ik ben dan ook benieuwd hoe groot en breed de boom zal worden. Volgens de Amerikaanse omschrijving vormt *Ulmus* 'Frontier' een opgaande piramidale kroon. Dit herken ik (nog) niet in de bomen in onze kwekerij. Verder voorspellen de Amerikanen dat de boom uiteindelijk middelgroot zal worden. De komende jaren moet blijken of *Ulmus* 'Frontier' in Europa de groei vertoont zoals de Amerikaanse vakbroeders ons voorhouden. Vooralsnog zijn wij door de resultaten in de kwekerij hoopvol gestemd, en zien wij *Ulmus* 'Frontier' als een waardevolle aanvulling op het Europese bomensortiment!

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-5203